

ÖĞRETMEN ADAYLARININ TÜRKÇE KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORLARI*

*Salim PİLAV***

*Metin ELKATMIŞ****

ÖZET

Bu çalışmanın amacı öğretmen adaylarının Türkçeye ilgili algılarının metaforlar yoluyla belirlenmesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (Fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Çalışma grubunu Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü ve İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören 142 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri boşluk doldurmayı gerektiren ve tek sorudan ibaret olan bir formla toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğretmen adaylarının metafor geliştirirken farklı bilgi alanlarını kullanabildikleri, karşılaştırma yapabildikleri ve yaratıcı düşünebildikleri anlaşılmıştır. Bu araştırma, ana dili temsil eden Türkçe kavramını ana dilin ilk elden öğreticileri olan sınıf öğretmeni adayları ile ikinci kademedeki bayrağı devralan Türkçe bölümü öğretmen adaylarının Türkçeye ilişkin metaforlarını belirleme amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda araştırma sürecine katılan ve kendilerinden veri alınan 142 lisans öğrencisi 55 geçerli metafor üretmiştir. Toplamda sınıf öğretmeni adayları 42, Türkçe öğretmen adayları ise 31 adet metafor üretmişlerdir. 55 metafordan 23 tanesi sadece sınıf öğretmenliği, 12 tanesi de sadece Türkçe öğretmeni adayları tarafından üretilmiştir. Geriye kalan metafordan 19'u ise her iki gruptaki katılımcılar tarafından söylenmiştir. Geliştirilen bu metaforlar “bir toplumu millet yapan bağlayıcı unsur olarak Türkçe, iletişim aracı olarak Türkçe, kurallı, etkileyici ve zengin yapısıyla Türkçe ve hayatımıza yön veren, kültürel aktarım aracı olarak Türkçe” gibi dört temel kategori altında toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Metafor, Türkçe, Algı, Öğretmen adayları.

* Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Yrd. Doç. Dr. Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, El-mek: spilav@kku.edu.tr

*** Yrd. Doç. Dr. Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü, El-mek: metinelkatmis@hotmail.com

METAPHORS OF TEACHER CANDIDATES ABOUT THE CONCEPT OF TURKISH

ABSTRACT

The aim of this study is to identify the student teachers' perception on Turkish by metaphors. Phenomenological design which is a qualitative method is used in the study. The study group consists of 142 student teachers in the Department of Turkish Education and the Department of Primary Education, Classroom Teacher Education Section in the Faculty of Education, Kırıkkale University. The data of the study was collected by a form containing only one question with filling the gaps. In the analysis of the study the descriptive analysis technique was used. As a result of the study, it is noted that when the student teachers are developing metaphors they could use different knowledge areas, they could do comparison and could think creatively. This research was carried out in order to determine metaphors of classroom teacher candidates who were the firsthand educators of Turkish concept which represents main language and teacher candidates who to get hand over the flag from the others in second stage level. In this context, 55 valid metaphors were produced from 142 undergraduate students who participated in the study. In total, classroom teacher candidates produced 42 metaphors and Turkish teacher candidates 31 metaphors. While 23 items of 55 metaphors were achieved from only classroom teacher candidates, 12 metaphors were achieved from only Turkish teacher candidates. The rest of them, 19 metaphors, were speced by two of them. The metaphors deveopled were classified in four main categories which are "Turkish as a connecting element in the turkish society to be a nation, as a means of communication; regular, expressive and rich structuce turkish and giving direction to our lives, means of cultural transmission".

Key Word: Metaphors, Turkish, Perception, Student Teacher.

1. GİRİŞ

Dil, toplulukları millet seviyesine yükselten paha biçilmez bir hazine, milleti tanımlarken kullanılan en önemli değer, bir milletin bütün hususiyetlerini bünyesinde barındıran canlı bir varlık, esrarengiz yönü olan ve asla kendisine akıl öğretilmeyen bir yapıdır. Dil, kendine özgü kanunları çerçevesinde varlığını bir milletin varlığıyla beraber sürdürürken, milletlerin hayatında meydana gelen çeşitli değişikliklerden de etkilenerek ifade, kültür, eğitim ve bilim aracı olma gibi çok hayati işlevleri olan bir unsur olarak da daima dikkat çekmiştir.

“Dil insanı insan yapan niteliklerin başında gelir. Onun duygularını, düşüncelerini, isteklerini incelikleriyle açığa vurmasına, yaşamını sürdürebilmesine olanak sağlar” (Aksan,198: 11). Dil, kelimelerin örgüsü içinde bir milletin fikirlerini, hayallerini, duygularını daha geniş manasıyla ruhunu ve hayatını taşır. “Bütün beşerî faaliyetlerin bir müessesesi de dildir. Dil, insan uzviyetinin kâinat içindeki hayat sahasının şartları içinde tekevvün eden bir yaşama vasıtasıdır. İnsan hançeresinin bünyesi, bu bünyeye şekil veren uzviyeti, iklim, hayat şartları, cemiyetin macerası, velhasıl bir canlı üzerinde hâkim olan her şey dile de hâkimdir” (Tarlan, 1972: 11).

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4 Spring 2013*

“Her dil kendi halkının, kendi milletinin deneyim ve birikimlerini, duygularını genç kuşaklara ulaştırır bir araçtır. Milletler ana dillerine sahiplendikleri, ana dillerini geliştirdikleri ölçüde yeryüzünde kültürel varlıklarıyla kalıcı olagelmüşlerdir. Ana dili, bir insanın kişiliğinin gelişmesinde, bilgi ve becerilerinin artmasında ve içinde bulunduğu topluma uyum sağlamasında çok önemli bir etkidir. Bir insanın ana dili onun kültürünün bir parçasıdır” (Pilav, 2012: VI).

Oldukça uzun bir geçmişi olan Türkçe, âdeta coğrafyanın şekline göre akıp giden bir nehir gibi iletişimde bulunduğu çeşitli milletlerin dilinden etkilenip o dilleri de etkileyerek günümüze kadar ulaşmıştır. Köklü geçmişi ve zengin ifade imkânıyla Türkçe, yeryüzündeki diller arasında daima önde gelen bir kültür ve medeniyet dili olmuştur. Son zamanlarda, çeşitli gelişmiş ülkelerde yapılan bilimsel araştırmalarda Türkçenin aynı zamanda bilim diline de oldukça uygun dillerden biri olduğu gerçeğine dikkat çekilmiştir.

İnsan, toplumsal bir varlık olması münasebetiyle çevresiyle etkileşim sürecini kaçınılmaz olarak yaşamakta ve bu süreçte kullandığı ana dilinin önemi çok bariz bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bireyin, nesnelere, olaylarla, olgularla, kavramlarla, dış âlemle ve hatta kendi iç dünyasıyla kurduğu iletişimde konuştuğu ana dili en önemli, belki de yegâne araç konumundadır. Bireyin çevresiyle kurduğu veya kurmak zorunda olduğu iletişimde takınacağı tavırda, karşı tarafla ilgili algısının oldukça büyük önemi vardır. Şüphesiz bu husus, eğitim ortamında öğrencilere ana dilimiz Türkçenin kurallarını ve zengin ifade imkânlarını formal olarak öğretecek olan başta Sınıf öğretmeni adayları olmak üzere Türkçe öğretmeni adayları için de geçerlidir. Sınıf ve Türkçe öğretmeni adaylarının Türkçeyle ilgili algıları, onların okul ortamında Türkçeyle ilgili yaptıkları türlü etkinliklerinde, bu etkinliklerin amacına yönelik tasarladıkları materyallerde, kullandıkları öğretim strateji, yöntem ve tekniklerinde önemli bir etken olarak ortaya çıkacaktır.

Türkçenin tarihî süreç içinde güçlü bir dil olarak şekillenmesinde şüphesiz Türk toplumunun sosyolojik yapısı, dinî değerleri, diğer milletlerin dil ve kültürlerinden etkilenmesi ve bizzatıhi sahip olduğu söz varlığının etkisi büyüktür. Eğitim dili olarak Türkçeyi kullanacak öğretmen adayının Türkçenin bu zengin ifade imkânlarından yeterince haberdar olması, Türkçenin oluşumunu etkileyen bütün unsurları bilmesi Türkçeyle ilgili algısını etkileyecek ve bu dili etkili bir eğitim aracı olarak kullanmasında son derece önem taşıyacaktır. Öğretmenin bu konudaki kendi yeterliliği öğrencisini de olumlu yönden etkileyecektir.

Sınıf ve Türkçe öğretmeni adaylarının Türkçeyle ilgili algılarına çeşitli yollarla ulaşılabilir. Bu yollardan biri, belki de en etkili olanı onların metaforik düşünce arka planlarına bakmaktır. Bu bağlamda metaforlar, insanın dünyayı nasıl algıladığının, nesnelere, hareketler, olaylar hakkında ne düşündüklerinin görüntüleridir. (Yunusoğlu, 2003:1) Birey, işte bu görüntülerden yola çıkarak dünyayı ve onun içinde var olan her türlü hususu anlamlandıracaktır.

Literatüre göz attığımızda, sadece bir söz figürü değil aynı zamanda bir düşünce figürü (Lakoff ve Johnson, 2005) olarak ifade edilen metaforlar, kişinin yüksek düzeyde soyut bir kavramı anlama ve açıklamada kullanabileceği zihinsel araçlar (Saban, Koçbeker ve Saban, 2006; Yob, 2003) olarak tanımlandığını görürüz.

Metafor kavramına ilişkin ortaya konan tanım ve yaklaşımların bazıları şunlardır; Yunanca nakletme ve aktarma anlamına gelen *metapherein* kelimesinden türeyen metafor, bir kelimenin normal kullanımını yeni bir kullanım ile değiştirme işidir. (Al-Hasnawi, 2007). *Meta* değiştirmek, *pherein* ise taşımak, anlamına gelir. (Levine, 2005:172). Türkçede eğretilme, mecaz, benzetme gibi karşılıklar bulan metafor, (Aydın, 2004), bilişsel yollu bir uğraşmayı ifade eder. (Lakoff ve Johnson, 1980).

Metaforlar, insanların olayları, nesnelere ve özellikle soyut kavramları farklı benzetmeler kullanarak açıklamaya çalıştıkları araçlar olarak görülmektedir. (Cerit, 2008:694).

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4 Spring 2013

Metafor, herhangi bir tecrübeyi başka bir tecrübe açısından kavramsallaştırmayı amaçlayan bilişsel bir harekettir. (Morgan, 1998; Kalnicka, 2006). “Metaforlar, bireylerin kişisel tecrübelerine anlam vermeleri bakımından, aynı zamanda, tecrübelerin dilidir.” (Miller, 1987).

Farklı bir ifadeyle köken kavramsal alandan getirilenlerle hedef kavram alanını açıklama uğraşdır. (Dobric, 2010) Köken kavram alanından getirilenler hedef alanla eşleştikçe hedef alanla ilgili bilgiler artar ve genişler. (Sajaniemi ve Stütze, 2007). Metaforun esası bir şeyi başka bir şeyin bilgi alanıyla anlama çabasıdır. (Lakoff ve Johnson, 1980:5)

Metafor aracılığıyla anlamak ya da kendisine farklı açılardan yaklaşmak istediğimiz kavram veya olgunun değişik yönlerini anlamamıza, kaçırdığımız değişik yönlerini yakalamamıza yardımcı olan süreç ise tecrübe edilmek istenen olgunun başka bir bilgi alanına bağlanmasıdır. (Taylor, 1984:103)

Kişiler gerek kendi duygu ve düşüncelerini betimlerken, gerekse karşısındaki duygu ve düşüncelerini betimlerken sıklıkla metaforlara başvurur. (Geçit ve Gençer, 2011). Bu yüzden kişilerin hayat görüşlerinin belirlenmesinde, dünyayı anlamlandırmalarında, olay, durum, olgu, kavram ve nesnelere kurdukları iletişimde metaforik düşüncenin çok büyük önemi vardır.

Literatüre bakıldığında konuyla ilgili birçok farklı çalışmanın yapıldığını görmekteyiz; Cerit’in (2008) yaptığı bir çalışmada, öğretmen kavramına ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin sahip oldukları algılar, metaforlar kullanılarak analiz edilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri arasında cinsiyete göre farklılığın olmadığı; öğretmen ve yöneticilerin eğitim durumlarına ve mesleki kıdemlerine göre farklılığın ortaya çıkmadığı; öğrenciler ile öğretmen ve yöneticilerin konuyla ilgili görüşleri arasında ise anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir.

Güven ve Güven (2009) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin “Sosyal Bilgiler” dersine ilişkin metaforlar oluşturma durumlarının, cinsiyet, dersi sevme, sınıf düzeyi ve öğrenim gördükleri okula göre farklılık gösterip göstermediği tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışmanın sonucunda ilköğretim öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersinde metafor oluşturmalarında, öğrencilerin cinsiyetinin, öğrenim gördükleri sınıf düzeyinin ve dersi sevme durumlarının etkili olduğu; bununla birlikte, öğrencilerin öğrenim görmekte olduğu ilköğretim okulunun metafor oluşturma durumuna bir etki yapmadığı gözlenmiştir.

Geçit ve Gençer’in (2011) yaptığı bir çalışmada sınıf öğretmenliği 1. sınıf öğrencilerinin coğrafya algıları metaforlar yoluyla belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin coğrafya bilgilerinin ve algılarının genel olarak olumlu olduğu halde, çağdaş coğrafi bakış açısından nispeten uzak oldukları anlaşılmıştır.

İbret ve Aydınöz (2011) tarafından yapılan bir çalışmada ilköğretim öğrencilerinin dünya kavramıyla ilgili metaforlar oluşturup oluşturmadıkları incelenmiş, çalışmanın sonunda öğrencilerin dünyanın şekli, boyutu ve hareketlerine ilişkin metaforlar oluşturdukları görülmüştür.

Sevim, Veyis ve Kınay (2012) tarafından yapılan bir çalışmada Türkçe ve Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği bölümü son sınıf öğrencilerinin Türkçeyle ilgili algıları metaforlar yoluyla belirlenmeye çalışılmış, araştırmanın sonucunda öğretmen adaylarının Türkçe ile ilgili algılarının canlı olduğu ve daha da geliştirilmeye uygun olduğu anlaşılmıştır.

Şahin ve Baturay’ın (2012) yaptığı bir çalışmada yaşları 15-18 arasında değişen ortaöğretim öğrencilerinin İnternet kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlar incelenmiş ve bu metaforlar 8 ayrı kategoride toplanarak katılımcıların İnterneti en çok “Bilgi kaynağı” en az ise “İletişim aracı” kavramı olarak algıladıkları belirtilmiştir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4 Spring 2013

Bu çalışmanın amacı ise Türkçe ve Sınıf Öğretmenliği alanlarında öğrenim gören öğrencilerin Türkçeye ilgili algılarının metaforlar yoluyla belirlemeye çalışmaktır. Bu bağlamda aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır:

1. Öğretmen adaylarının Türkçeye ilgili oluşturdukları metaforlar nelerdir?
2. Öğretmen adaylarının oluşturdukları metaforların benzetme yönleri nelerdir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Deseni

Bu çalışmada olgubilim deseni kullanılmıştır. Olgubilim deseni, farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Olgular yaşadığımız dünyada olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi çeşitli biçimlerde karşımıza çıkabilmektedir. (Yıldırım ve Şimşek, 2005).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2011-2012 Eğitim-Öğretim yılında Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sınıf Öğretmenliği alanlarında öğrenim gören 142 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Bunlardan 43'ü Türkçe öğretmenliği, 99'u ise sınıf öğretmenliği öğrencileridir.

2.3 Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri boşluk doldurmayı gerektiren ve tek sorudan ibaret olan bir formun öğretmen adaylarına sunulmasıyla toplanmıştır. Öğretmen adaylarından Türkçeyi çağrıştırabilecek ya da Türkçeyi ifade etmelerine yardımcı olabilecek bir kavram belirlemeleri istenmiştir. Türkçeye benzetişim kurabilecek bu metaforun aynı zamanda benzetme yönünün de belirtilmesi istenmiştir.

2.4 Toplanan Verilerin Analizi

Araştırma sonucunda, öğretmen adayları tarafından belirlenen metaforlar, benzetme yönlerinden hareket edilip içerik analiz tekniği kullanılarak tasnif edilmiştir. Tema olarak birbirine benzeyen metaforlar aynı başlıklar altında toplanmış, bunlar frekans değerleriyle birlikte tablolara dönüştürülmüştür.

3. BULGULAR

Bulgular bölümünde öğretmen adayları tarafından Türkçeye ilgili “*Bence Türkçe.....gibidir / benzer. Çünkü.....*” biçiminde geliştirilen metaforlardan benzer olanlarının aynı başlık altında bir araya getirilmesine ve aynı tema etrafında toplanan metaforların frekans değerleriyle birlikte tablolara aktarılmasına çalışılmıştır. Türkçeye ilgili geliştirilen metaforların birbirleriyle benzer olma durumlarına karar verilirken benzetme yönlerinden hareket edilmiştir.

Bu bölümde araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular ve bu bulgulara ilişkin yorumlar yer almaktadır.

Türkçe ve Sınıf öğretmeni adaylarının Türkçeye ilgili metaforların genel dağılımı Tablo 1 de gösterilmiştir.

Tablo 1: Türkçeye İlgili Metaforların Genel Dağılımını Gösteren Sonuçlar

Geçerli Mefor	Metaforlar (n=142)	f	Geçerli Metafor	Metaforlar (n=142)	f	Geçerli Mefor	Metaforlar (n=142)	f
1	Su	12	20	Anadolu	2	39	Dost	1
2	Ağaç	7	21	Aşk	2	40	Fetih	1
3	Deniz	7	22	Çocuk	2	41	Güneş	1
4	Hayat	7	23	Doğa	2	42	Hamur	1
5	Yaşamak, yaşam kaynağı	7	24	Hazine	2	43	Kolon	1
6	Çiçek	6	25	İnsan	2	44	Kültür	1
7	Millet	5	26	Makyaj	2	45	Mağara	1
8	Ayna	4	27	Renk	2	46	Mimar	1
9	İletişim	4	28	Sevda	2	47	Namaz	1
10	Sofra	4	29	Süt	2	48	Resim fırçası	1
11	Anne	3	30	Şarap	2	49	Saç örgüsü	1
12	Bilim	3	31	Yol	2	50	Sahil	1
13	Dünya	3	32	Ahtapot	1	51	Sakız	1
14	Lastik	3	33	Arı	1	52	Umut	1
15	Matruşka	3	34	Boş beyaz bir sayfa	1	53	Vatan	1
16	Müzik	3	35	Bulmaca	1	54	Yap-boz	1
17	Oyun	3	36	Çekirdek	1	55	Yemek	1
18	Şiir	3	37	Dağlar	1			
19	Akarsu	2	38	Demir	1			

Araştırma kapsamında çalışma grubunu oluşturan 142 Türkçe ve Sınıf öğretmenliği öğrencilerinden elde edilen bulgulara göre, Türkçe kavramına ilişkin olarak toplam 55 adet geçerli metafor ürettikleri görülmektedir (bakınız Tablo 1). Üretilen metaforların sayıca fazla olması öğrencilerin kavrama yükledikleri anlam dünyalarının zenginliği ile ilişkili olduğunu söyleyebiliriz. Buna göre öğrenciler; Su 12, Ağaç 7, Deniz 7, Hayat 7, Yaşamak, yaşam kaynağı 7, Çiçek 6, Millet 5, Ayna 4, İletişim 4, Sofra 4, Anne 3, Bilim 3, Dünya 3, Lastik 3, Matruşka 3, Müzik 3, Oyun 3, Şiir 3, Akarsu 2, Anadolu 2, Aşk 2, Çocuk 2, Doğa 2, Hazine 2, İnsan 2, Makyaj 2, Renk 2, Sevda 2, Süt 2, Şarap 2, Yol 2, gibi kavramları birden çok kez metaforlaştırmışlardır. Geriye kalan Ahtapot, Arı, Boş beyaz bir sayfa, Bulmaca, Çekirdek, Dağlar, Demir, Dost, Fetih, Güneş, Hamur,

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4 Spring 2013

Kolon, Kültür, Mağara, Mimar, Namaz, Resim fırçası, Saç örgüsü, Sahil, Sakız, Umut, Vatan, Yap-boz ve Yemek metaforlarının ise bir kez ürettikleri görülmektedir.

Toplamda sınıf öğretmeni adayları 42 (su, ağaç, deniz, hayat, yaşam, çiçek, millet, ayna, iletişim, sofraya, anne, bilim, dünya, müzik, oyun, hazine, makyaj, renk, süt, lastik, matruşka, şiir, akarsu, Anadolu, aşk, çocuk, insan, şarap, boş beyaz bir sayfa, bulmaca, çekirdek, dağlar, demir, güneş, mağara, mimar, namaz, resim fırçası, saç örgüsü, sakız, vatan, yemek); Türkçe öğretmen adayları da 31 adet (su, ağaç, deniz, hayat, yaşam, çiçek, millet, ayna, iletişim, sofraya, anne, bilim, dünya, müzik, oyun, hazine, makyaj, renk, süt, ahtapot, arı, dost, fetih, hamur, kolonlar, kültür, umut, yap-boz, sevda, şarap, yol) metafor üretmişlerdir. Sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe bölümü öğrencilerine göre Türkçeye ilişkin daha çok sayıda metafor ürettikleri görülmektedir. Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin daha çok metafor üretmeleri Türkçe kavramına ilişkin çok sayıda farklı anlamlara sahip olduklarını ve daha yaratıcı olduklarını göstermektedir diyebiliriz. Türkçe bölümü öğrencilerinin ise uzmanlık eğitimini aldıkları kavrama ilişkin belli açılardan bakmış olmalarıyla açıklanabilir. Ancak araştırmaya katılan sınıf öğretmenliği öğrencilerinin Türkçe bölümü öğrencilerine göre niceliksel olarak iki katında üzerinde bir çoğunluğa sahip olmaları bu durumun oluşmasında bir başka faktör olarak durmaktadır.

İki farklı programda eğitim gören öğrencilerin branş bazında ürettikleri metaforların frekans dağılımları ise aşağıda Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2: Öğrencilerin Türkçeye İlişkin Geliştirdikleri Metaforların Branşa Göre Dağılımı

Metafor Sayısı	Yalnız Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Geliştirdiği Metaforlar	f	Yalnız Türkçe Öğretmenliği Öğrencilerinin Geliştirdiği Metaforlar	f	Hem Sınıf Hem de Türkçe Öğretmenliği Öğrencilerinin Geliştirdiği Metaforlar	f
1	Lastik		Ahtapot		Su	
2	Matruşka		Arı		Deniz	
3	Şiir		Dost		Ağaç	
4	Akarsu		Fetih		Hayat	
5	Anadolu		Hamur		Yaşam	
6	Aşk		Kolonlar		Çiçek	
7	Çocuk		Kültür		Millet	
8	İnsan		Umut		Ayna	
9	Şarap		Yap-boz		İletişim	
10	Boş beyaz sayfa		Sevda		Sofra	
11	Bulmaca		Şarap		Anne	
12	Çekirdek		Yol		Bilim	
13	Mağara				Dünya	
14	Dağlar				Müzik	
15	Demir				Oyun	
16	Güneş				Hazine	
17	Mimar				Makyaj	
18	Namaz				Renk	
19	Resim fırçası				Süt	
20	Saç örgüsü					
21	Sakız					
22	Vatan					
23	Yemek					

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4 Spring 2013

Tablo 2’de görüldüğü gibi 55 metafordan 23 tanesi (lastik, matruşka, şiir, akarsu, Anadolu, aşk, çocuk, insan, şarap, boş beyaz bir sayfa, bulmaca, çekirdek, dağlar, demir, güneş, mağara, mimar, namaz, resim fırçası, saç örgüsü, sakız, vatan, yemek) sadece sınıf öğretmenliği, 12 tanesi de (ahtapot, arı, dost, fetih, hamur, kolonlar, kültür, umut, yap-boz, sevda, şarap, yol) sadece Türkçe öğretmeni adayları tarafından üretilmiştir.

Geriye kalan metafordan 19’u ise (su, ağaç, deniz, hayat, yaşam, çiçek, millet, ayna, iletişim, sofa, anne, bilim, dünya, müzik, oyun, hazine, makyaj, renk, süt) her iki gruptaki katılımcılar tarafından söylenmiştir. (55 diyoruz ama 54 çıkıyor toplam)

Yukarıda frekans değerleri verilen metaforlar kendi içinde dört farklı kategoride toplanmıştır. Bu kategoriler, “bir toplumu millet yapan bağlayıcı unsur olarak Türkçe, iletişim aracı olarak Türkçe, kurallı, etkileyici ve zengin yapısıyla Türkçe ve hayatımıza yön veren, kültürel aktarım aracı olarak Türkçe” şeklinde belirlenmiştir. Aşağıda bu kategoriler tek tek tasnif edilerek değerlendirilmiştir.

Tablo 3: Bir Toplumu Millet Yapan Bağlayıcı Unsur Olarak Türkçe

Metafor	Metaforlar	f
1	Hayat	7
2	Yaşamak, yaşam kaynağı	7
3	Millet	5
4	Ayna	4
5	Akarsu	2
6	Sevda	2
7	Yemek	1
8	Dost	1
9	Saç örgüsü	1
Toplam		30

Tablo 3’deki veriler incelendiğinde, öğretmen adaylarının “ Bir toplumu millet yapan bağlayıcı unsur olarak Türkçe” kategorisine ilişkin toplam 9 adet metafor geliştirdikleri görülmektedir. Bu kategoride metafor üreten öğrenciler, Türkçeye ilişkin en fazla kavramsallaştırmaları “Hayat” ve Yaşamak, yaşam kaynağı” üzerinden gerçekleştirmişlerdir. Bir tür görme ve düşünme biçimi olan bu metaforik bağlamlar dilin insan ve millet hayatındaki önemine ve vazgeçilmezliğine vurgu yapmaktadır. Dolayısıyla Türkçenin de birey ve toplum için yaşamsal öneme sahip olması bu kategoride üretilen metaforlar için çıkış noktası olmuştur. Aşağıda bu kategoride yer alan ve metaforun geliştirme nedenine ilişkin bazı öğrenci ifadeleri yer almaktadır:

Bence Türkçe millet gibidir. Çünkü bir toplumu ya da milleti ayakta tutan ve bir tutan tek şeyin dil yani bizim açımızdan bakacak olursak Türkçe olduğuna inanıyorum.

Bence Türkçe ayna gibidir. Çünkü aynaya baktığımızda kendimizin yansımaları görmenizle, konuştuğunuz baktığımızda da milletin hislerini, acılarını, sevinçlerini, yaşam mücadelesini,

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4 Spring 2013

görüyorsunuz. Örneğin konuştuğumuz Türkçe farklı illerde farklı ağız söylemlerini duyduğumuzda o ağız söylemiyle yansımamız olan kimliğimizi görürüz.

Bence Türkçe hayat gibidir. Çünkü hayat kadar değerli ve önemlidir. Hayatımızın ta kendisidir. Kültürümüzün bir parçasıdır. Edebiyat uçsuz bucaksız bir deniz gibidir. Çünkü insan edebiyat yaparken kendini bir o kadar özgür ve mutlu hisseder.

Bence Türkçe yaşam kaynağı gibidir. Çünkü Türkçe var olma sebebimizdir. Bayrağımız kadar marşımız kadar bizi biz yapan unsurlardandır.

Bence Türkçe akarsu gibidir. Çünkü bazen etrafında olan ne varsa içine katar, onlarla bütünleşir. Yeri geldiğinde de içine aldığı o malzemeleri bir yere bırakır.

Tablo 4: İletişim Aracı Olarak Türkçe

Geçerli Metafor	Metaforlar	f
1	İletişim	4
2	Resim fırçası	1
3	Yap-boz	1
4	Fetih	1
5	Güneş	1
6	Sahil	1
7	Sakız	1
8	Çekirdek	1
Toplam		11

Tablo 4'deki veriler incelendiğinde, öğretmen adaylarının “İletişim Aracı olarak Türkçe” kategorisine ilişkin toplamda 8 adet metafor geliştirdikleri görülmektedir. Bu kategoride metafor üreten öğrenciler, Türkçeye ilişkin en fazla kavramsallaştırmaları “İletişim” üzerinden gerçekleştirmişlerdir. Bu açıdan öğretmen adayları metaforları daha çok dilin işlevleri üzerinden gerçekleştirdikleri görülmektedir. Aşağıda bu kategoride yer alan ve metaforun geliştirme nedenine ilişkin bazı öğrenci ifadeleri yer almaktadır:

Bence Türkçe iletişim kurma sürecidir. Çünkü iki kişinin karşılıklı iletişime geçmesi ve anlaşılmasını açısından Türkçe önemlidir.

Bence Türkçe bir ressamın fırçası gibidir. Çünkü nasıl ressam fırçasıyla istediği duygu düşünceyi resmine yansıtabiliyorsa, bir kişi de Türkçe ile duygu, düşüncelerini ortaya koyabilir.

Bence Türkçe fetih gibidir. Çünkü dilimizdeki her sözcüğü keşfetmek, kökenini bulmak bir Türkçe öğretmeni için bir fethetme hazzı uyandırmaktır. Yaklaşık 900 senedir Türkçenin uğramadığı bir kıta, sözlerinin hissedilmediği bölge kalmamıştır.

Bence Türkçe yap-boz gibidir. Çünkü doğru kelimeleri doğru yerlere koymadığımızda Türkçeyi doğru kullanmış olmuyoruz.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4 Spring 2013

Tablo 5: Kurallı, Etkileyici ve Zengin Yapısıyla Türkçe

Metaforlar	f	Metaforlar	f
Su	12	İnsan	2
Ağaç	7	Makyaj	2
Deniz	7	Renk	2
Çiçek	6	Süt	2
Sofra	4	Şarap	2
Şiir	3	Yol	2
Bilim	3	Ahtapot	1
Lastik	3	Arı	1
Dünya	3	Boş beyaz bir sayfa	1
Matruşka	3	Bulmaca	1
Müzik	3	Dağlar	1
Oyun	3	Demir	1
Anadolu	2	Hamur	1
Aşk	2	Mağara	1
Çocuk	2	Mimar	1
Doğa	2	Namaz	1
Hazine	2		
Toplam			89

Tablo 5’deki veriler incelendiğinde, öğretmen adaylarının, “Kurallı, Etkileyici ve Zengin Yapısıyla Türkçe” kategorisine ilişkin toplamda 33 adet metafor geliştirdikleri görülmektedir. Bu açıdan en geniş kategori olma özelliğini de taşımaktadır. Bu kategoride metafor üreten öğrenciler metaforlarını yer ve obje adarı üzerinden gerçekleştirmişlerdir. Buna göre öğrenciler, Türkçeye ilişkin en fazla kavramsallaştırmaları “su” ve “ağaç”, “deniz” ve “çiçek” üzerinden gerçekleştirmişlerdir. Aşağıda bu kategoride yer alan ve metaforun geliştirme nedenine ilişkin bazı öğrenci ifadeleri yer almaktadır:

Bence Türkçe düzenli bir insan gibidir. Çünkü Türkçe insan konuşmayı, yazmayı ve bunların kurallarını öğrenir. Yani yazma ve konuşmanın nasıl olduğunu anlar. Düzenli olan insanın her şeyi nasıl yerli yerinde olursa Türkçedeki her şey de öyle olur.

Bence Türkçe ağaç gibidir. Çünkü kökü ne kadar sağlam olursa, kökü ne kadar beslenirse o ağaçtan o kadar meyve alınır o kadar yaprağı olur. Türkçenin de kökü ne kadar sağlam olursa o derece ayakta kalabilir, yıkılmaz.

Bence Türkçe bir çiçek gibidir. Çünkü içerisinde çok miktarda çeşit vardır. Bu çeşitler bir gül gibi, papatya gibi farklılık ve zenginlik katar.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4 Spring 2013

Bence Türkçe su gibidir. Çünkü Türkçe hece, kelime ve cümlelerin belli bir düzen içerisinde akıp gitmesi ile şekillenir. Cümleler kelimeler bir nehir gibi akıp giderken insanı da kendi okyanusuna, derinliklerine alıp götürür.

Bence Türkçe dünya gibidir. Çünkü içinde her türden ve farklı kelimeler içermektedir. Nasıl ki dünyanın birçok güzellikleri var, nasıl ki içerisinde ki farklı ırklar, canlılar barındırıyor. Türkçemiz de içerisinde çeşitlilikleri, güzellikleri barındıran bir dünyadır. Hatta kelime zenginliği bakımından öyle bir değere sahiptir ki bu dünyada ki en değerli varlıklar onun yerini tutamaz.

Bence Türkçe şiir gibidir. Çünkü bana göre dilim hayatımı anlamlandırmada yardımcı olan tek varlığımdır. Ahenk ve uyumuyla kendimi anlatmam da ve başkasını anlamamda yardımcıdır. Bu ülkede korunması gereken en önemli bir mertebedir.

Tablo 6: Hayatımıza Yön Veren, Kültürel Aktarım Aracı Olarak Türkçe

Geçerli	Metaforlar	f
1	Anne	3
2	Kolon	1
3	Kültür	1
4	Umut	1
5	Vatan	1
6	Yemek	1
Toplam		8

Tablo 6'daki veriler incelendiğinde, öğretmen adaylarının,“ Hayatımıza Yön veren Kültürel aktarım aracı olarak Türkçe” kategorisine ilişkin toplamda 6 adet metafor geliştirdikleri görülmektedir. Bu kategoride metafor üreten öğrenciler, Türkçeye ilişkin en fazla kavramsallaştırmayı “Anne” üzerinden gerçekleştirmişlerdir. Aşağıda bu kategoride yer alan ve metaforun geliştirme nedenine ilişkin bazı öğrenci ifadeleri yer almaktadır:

Bence Türkçe anne gibidir. Çünkü temelinde doğru öğretim olmayınca iletişimsizlik, sevgisiz bir insanlık olur.

Bence Türkçe kültür gibidir. Çünkü toplumun her kademesinde nüfuz ederek sürekli etkileşim içinde kalmayı sürdürür.

Bence Türkçe umut gibidir. Çünkü insanın umudu her zaman var olmuştur. Edebiyatta insan var oldukça var olacaktır.

Bence Türkçe binayı ayakta tutan kolonlar gibidir. Çünkü kültürümüzün, varlığımızın ve geleceğe kalmamızı sağlayan bir numaralı etkendir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4 Spring 2013

Bence Türkçe yemek gibidir. Çünkü Türkçesiz yaşanılmaz. O bir ihtiyaçtır. Bizi besler, hayatta kalmamızı sağlar.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Metaforlar bireylerin herhangi bir olay, kavram ya da olguya dönük olarak geliştirdikleri kavramsal etiketlerdir. Anlamsal olarak bireylerin geliştirdikleri ifadelerdir ve ilgili olay, kavram ya da olgunun bireyde oluşturduğu etki ve ifade biçimidir. Geliştirilen metaforun niteliği metafor oluşturulan yapı ile ilgili bireyin sahip olduğu derinliği de gösterebilir. Yüzeysel oluşturulan metaforlar ilgili yapının tam anlaşılmadığını ya da nitelikli metafor üretebilecek bilişsel ve kavramsal zemine sahip olunmadığını da bir göstergesi olarak da kabul edilebilir. (Eraslan, 201: 17) Metaforlar kavram, olgu ya da olay hakkındaki hem zihinsel hem de ruhsal görüşümüzü yansıtmaktadır diyebiliriz. Başka bir ifadeyle benzetmelerle ilgili kavramın anlam dünyamızdaki görüntüsünü ve resmini yapmaktayız.

Güncel bir çalışma alanı olarak önemi giderek artmakta olan metafor araştırmaları yerli ve yabancı literatürde her geçen gün artmaktadır. Bu araştırma, ana dili temsil eden Türkçe kavramını anadilin ilk elden öğreticileri olan sınıf öğretmen adayları ile ikinci kademedeki bayrağı devralan Türkçe bölümü öğretmen adaylarının Türkçeye ilişkin metaforlarını belirleme amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda araştırma sürecine katılan 142 lisans öğrencisi 55 geçerli metafor üretmiştir. Toplamda sınıf öğretmen adayları 42, Türkçe öğretmen adayları ise 31 adet metafor üretmişlerdir. 55 metafordan 23 tanesi sadece sınıf öğretmenliği, 12 tanesi de sadece Türkçe öğretmen adayları tarafından üretilmiştir. Geriye kalan metafordan 19'u ise her iki gruptaki katılımcılar tarafından söylenmiştir. Geliştirilen bu metaforlar “bir toplumu millet yapan bağlayıcı unsur olarak Türkçe, iletişim aracı olarak Türkçe, kurallı, etkileyici ve zengin yapısıyla Türkçe ve hayatımıza yön veren, kültürel aktarım aracı olarak Türkçe” gibi dört temel kategori altında toplanmıştır.

Geliştirilen metaforlara sıklık değerleri açısından bakıldığında ise “su, ağaç, deniz, hayat, yaşamak ve yaşam kaynağı, çiçek” metaforlarının en çok tekrar eden ilk altı metafor olduğunu görürüz. Bu bulgu Sevim, Veyis ve Kınay (2012: 44) tarafından yapılan araştırma bulgusuyla benzerlik göstermektedir. Türkçe ve Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği bölümü son sınıf öğrencilerinin Türkçeye ilgili algılarını metaforlar yoluyla belirlemeye çalıştıkları araştırmalarında “su” ve “ağacın” en çok tekrar eden metaforlar arasında iki ve üçüncü sırada yer aldığını ifade etmişlerdir. Bu çalışmada da söz konusu iki kavramın bir ve ikinci sırada yer almış olması, Türkçeye ilişkin zihinlerde oluşan ilk imajın su ve ağaç olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Sınıf öğretmen ve Türkçe bölümü öğretmen adaylarının “bir toplumu millet yapan bağlayıcı unsur olarak Türkçe” kategorisine ilişkin 9 adet metafor geliştirmişlerdir. Toplam frekans değerleri 30 olan bu kategori ikinci en yüksek düzeye sahiptir. Bu kategoride öğretmen adaylarının en çok benzetimde bulunduğu iki kavram “hayat ve yaşamak, yaşam kaynağı” metaforlarıdır. Söz konusu metaforların “bir toplumu millet yapan bağlayıcı unsur olarak Türkçe” kategorisinde ifade edilmiş olması dilin millet hayatındaki sarsılmaz yerine vurgu yapması açısından uygun düşen bir benzetme olmuştur. Anacak öğretmen adayları bu kategoride Türkçeyi dilin işlevleri açısından tanımladıkları da belirtilmesi gereken bir başka husustur.

Türkçeye ilişkin geliştirilen metaforların toplandığı bir diğer kategori “iletişim aracı olarak Türkçe” başlığında toplanmıştır. Bu kategoride de öğretmen adayları 8 adet metafor geliştirmiş olup bunlarında toplam frekans değeri 11'dir. En fazla kavramsallaştırılan metafor ise “İletişimdir.” Dilin araçsal yönüne gönderme yapılması onun doğal özelliği ve kavramsal çerçevesi ile örtüşmektedir. Zira dil en başta bir iletişim aracıdır.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4 Spring 2013

Katılımcıların Türkçeye ilişkin algılarının toplandığı bir diğer kategori ise “kurallı, etkileyici ve zengin yapısıyla Türkçedir.” Bu kategori öğretmen adaylarının üzerinde en fazla metafor geliştirdikleri alanı teşkil etmektedir. Türkçenin bilim gibi kurallı ve disiplinli, ağaç gibi sağlam, çiçekler gibi çeşitli, şiir gibi ahenkli yapısı 33 farklı metafor ile 89 kez tekrarlanmıştır. Bu açıdan öğretmen adayları sahip oldukları dilin gücüne ve estetiğine inandıkları aynı şekilde de sevdiklerini söyleyebiliriz.

Katılımcıların “hayatımıza yön veren, kültürel aktarım aracı olarak Türkçe” kategorisinde ise 6 farklı metafor üretirlerken bunların toplam frekans değeri 8 olarak gerçekleşmiştir. Bu yönüyle en az metafor üretilen kategoridir. Kültürel bir değer olarak Türkçe, anne gibi doğrunun öğretmeni, kültür gibi toplumun her kademesine nüfuz etmesi, kolonlar gibi dünümüzün, bugünümüzün ve yarınımızın taşıyıcısı olmasına vurgu yapılmıştır.

Genel olarak bakıldığında öğretmen adayları Türkçeyi dilin kavramsal çerçevesi, araç olarak nitelikleri açısından görüp değerlendirdiklerini söyleyebiliriz. Oluşturulan kavramsal kategorilerinde 3’ü doğrudan bu özellikleri içermektedir. Dolayısıyla öğretmen adaylarının Türkçeye ilişkin algıları dilin doğal yapısı ve içeriği üzerinden gerçekleşmiştir diyebiliriz. Katılımcıların en fazla metaforu ürettikleri alan ise Türkçenin gücünü, ritmik yapısını ve dil sevgisini ortaya koyan kategori olmuştur. Dil bilincini gerekli kılan bu kategorinin en yüksek düzeyde temsil edilmesi geleceğin öğretmenlerinde Türkçeye karşı duyarlılığın güçlü bir şekilde var olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak gençler arasında yazışma ve konuşmalarda kuralsız, özensiz ve gelişigüzel kullanılan Türkçeye karşı yine gençler tarafından dilin bu denli yüceltilmesi dikkate değer bir bulgudur. Zira pek çok araştırmacıya göre, Türkiye’de insanların büyük bir bölümü, kurallara uymaya özen göstermeden, gelişigüzel bir şekilde dili kullanmaya çalışmaktadır. (Akbayır, 2003; Ateş, 1999; Er, 2004; Hepçilingirler, 1997; Külebi, 1999; Mutlu, 1999; Özel, 2000; Öztekin, 2004; Tezeren, 2000; Yalçın, 1999)

5. KAYNAKLAR

- AKBAYIR, S.(2003). **Dil ve Diksiyon**, Ankara: Akçağ Yayınları
- AKSAN, D. (1987) **Her Yönüyle Dil**, Ankara: TDK Yayınlar.
- AI-HASNAWI, A. R.(2007). “Cognitive Approach to Translating Metaphors”, **Translation Journal**, 11(3).
- ATEŞ, K. (1999) **Öğretmediğimiz Türkçe**, İstanbul: Cumhuriyet Kitapları
- CERİT, Y.(2008) “Öğretmen Kavramıyla İlgili Metaforlara İlişkin Öğrenci, Öğretmen Ve Yöneticilerin Görüşleri”, **Türk Eğitim Bilimleri Dergisi**, 6(4), 693-712.
- DOBRIC, N. (2010) “Theory Of Names and Cognitive Linguistics-the Case of The Metapho”r, **Philosophy and Society**, 1, 135-147.Klagenfurt
- ERASLAN, L.(2011) “Sosyolojik Metaforlar”, **Akademik Bakış Dergisi**, Sayı 27, Kasım- Aralık, s. 1-22.
- GEÇİT, Y. ve GÜLŞAH G. (2011) “Sınıf Öğretmenliği 1. Sınıf Öğrencilerinin Coğrafya Algılarının Metafor Yoluyla Belirlenmesi (Rize Üniversitesi Örneği)”, **Marmara Coğrafya Dergisi**, Sayı 23, s. 1-19.
- GÜVEN, B. ve GÜVEN, S. (2009). “İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersinde Metafor Oluşturma Becerilerine İlişkin Nicel Bir İnceleme”, **Kastamonu Eğitim Dergisi**, Cilt 17, No 2, s. 503-512.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4 Spring 2013

- HEPÇİLİNGİRLER, F. (1997). **Türkçe “Off”**, İstanbul: Remzi Kitabevi
- İBRET, B. Ü. ve AYDINÖZÜ D. (2011) “İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin “Dünya” Kavramına İlişkin Geliştirdikleri Metaforlar”, **Kastamonu Eğitim Dergisi**, Cilt 19, No 1, s. 85-102.
- KÜLEBİ, O. (1999) “Dilbilim, Dil Bilinci, Dil Yanlıları”, **Radyo ve Televizyon Yayınlarında Türk Dilinin Kullanımı**, Ankara: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, s. 65-76.
- LAKOFF, G. ve MARK, J. (1980). **Metaphors we live by**, Chicago: The University of Chicago Press
- LEVINE, P. M. (2005). “Metaphors and Images of Classrooms”, **ERIC**: EJ724893.
- MILLER, S. (1987). “Some Comments on The Utility of Metaphors for Educational” **Theory and Practice. Educational Theory**, 37, 219-227.
- MORGAN, G. (1988). **Yönetim ve Örgüt Teorilerinde Metafor** (Images of Organization), İstanbul: MESS Yayınları
- MUTLU, E. (1999). “Dil ve Toplum Popüler Dil Eleştirilerinin Eleştirisi”, **Radyo ve Televizyon Yayınlarında Türk Dilinin Kullanımı**, Ankara: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, s. 133-146.
- ÖZEL, S. (200). **Dil Kiri El Kiri**, Ankara: Bilgi Yayınevi
- ÖZTEKİN, D. (2004). **Ya Vezirsin Ya Rezil!**, İstanbul: Sistem Yayıncılık,
- PİLAV, S. (2012). **Üniversiteler İçin Türk Dili ve Kompozisyon Bilgileri**, Ankara: Atılgan Yayıncılık.
- SAJANIEMİ, J. Ve STÜTZLE T. (2007). Lightweight Techniques for Structural Evaluation of Animated Metaphors, **Interacting with Computers**, 19, 457-471. NY, USA
- SEVİM, O, VEYİS, F. ve KINAY, N. (2012). “Öğretmen Adaylarının Türkçeyle İlgili Algılarının Metaforlar Yoluyla Belirlenmesi: Atatürk Üniversitesi Örneği”, **Uluslararası Cumhuriyet Eğitim Dergisi**, Cilt 1, Sayı 1, s. 38-47.
- SEZER, E. (2003). “Dilde ve Edebiyatta Yol Metaforu”, **Kitaplık**, Sayı 65, Ekim s. 88-92.
- ŞAHİN, Ş. ve BATURAY, M. H. (2013). “Ortaöğretim Öğrencilerinin İnternet Kavramına İlişkin Algılarının Değerlendirilmesi: Bir Metefor Analiz Çalışması”, **Kastamonu Eğitim Dergisi**, Cilt 21, No 1, s. 177-192.
- TARLAN, A. N. (1972). **Türkiye’de Dil ve Kültür İhtilâli mi?**, İstanbul: Türk Dilini Korum ve Geliştirme Yayınları
- TAYLOR, W.(1984). **Metaphors of Education**, London, Heineman Educational Books Ltd
- TEZEREN, N. (2000). **Yıpratılan Dil Türkçe**, İstanbul: Gendaş,
- YALÇIN, Ş. (1999) **Doğru Türkçe**, İstanbul: Metis,
- YILDIRIM, A. ve ŞİMŞEK, H. (2008). **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**, Ankara: Seçkin Yayınları
- YUNUSOĞLU, K. M. (2003). **Buddhist Türk Çevresi Eserlerinde Metafor**, Ankara Üniversitesi (Yayımlanmamış Doktora Tezi).

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/4 Spring 2013

